Lieta Nr. 1A68030819
Nr. 1A-0059-20/19
ECLI:LV:RPPT:2020:0522.1A68030819.5.S

**SPRIEDUMS**
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020. gada 22. maijā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa,
tiesnese S.Groza,
rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar /pers. A/ aizstāves, zvērinātas advokātes Radas Matjušinas sūdzību par Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas priekšnieka p.i. 2019.gada 26.jūnija lēmumu Nr. 1-13.1/1552.

**Aprakstošā daļa**

2019. gada 12. aprīlī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums ZZ Nr.759198 par Jūrmalas pilsētas domes 2017. gada 12. janvāra saistošo noteikumu Nr. 1 „Par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā" (turpmāk – Saistošie noteikumi Nr. 1) 5. punkta prasību neievērošanu, proti, par to, ka /pers. A/ lietošanā esošais transportlīdzeklis OPEL VECTRA ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ (turpmāk – Transportlīdzeklis) 2018. gada 31. jūlijā plkst. 15.57 iebrauca īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā (turpmāk arī – Jūrmala), neiegādājoties caurlaidi, par ko uzlikts naudas sods 50 EUR apmērā.

Š o lēmumu /pers. A/ (turpmāk arī – Sūdzības iesniedzēja) aizstāve, zvērināta advokāte Rada Matjušina pārsūdzēja un ar Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas priekšnieka p.i. (turpmāk arī – Iestāde) 2019.gada 26.jūnija lēmumu Nr. 1-13.1/1552 (turpmāk – Lēmums) tas atstāts negrozīts.

Lēmumā norādīts, ka, pamatojoties uz 2019. gada 8. janvārī saņemto fotofiksācijas izdruku no Jūrmalas pilsētas iebraukšanas nodevas samaksas kontroles informācijas sistēmas Qliksense aplikācijas „Notikumu kontrole", 2019. gada 9. janvārī uzsākta administratīvā lietvedība Nr. 1-28.1/26223 par to, ka ar Sūdzības iesniedzējas lietošanā esošo Transportlīdzekli 2018. gada 31.jūlijā plkst. 15.57 iebraukts Jūrmalas pilsētas īpaša režīma zonā, neiegādājoties caurlaidi. Pašvaldības policijas iestādes amatpersona 2019. gada 12. aprīlī izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu un pieņēma administratīvā pārkāpuma protokolu-lēmumu ZZ Nr.759198 par Saistošie noteikumu Nr. 1 5. punkta prasību neievērošanu, uzliekot naudas sodu 50 EUR apmērā.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] panta ceturto daļu, 243. panta pirmo daļu, 243.[1] , 244., 272. pantu, 286. panta pirmo un otro daļu, 246. panta pirmo daļu, 205. panta pirmās daļas 3. punktu, 260. panta otro daļu, Saistošo noteikumu Nr. 1 5., 20., 21., 48. un 49. punktu un 8.2. apakšpunktu, Lēmumā norādīts, ka, iebraucot Jūrmalā, ir izvietotas informatīvas ceļa zīmes par Saistošo noteikumu Nr. 1 prasību ievērošanu. Iebraucot Jūrmalā, saskaņā ar šo noteikumu 5. punktu un 8.2. apakšpunktu ir uzstādītas videotehniskās kontroles ierīces, kas fiksē transportlīdzekļu iebraukšanu Jūrmalā. Sistēma apstrādā un uzkrāj ar fotokamerām fiksēto transportlīdzekļu datus un atlasa tos transportlīdzekļus, kas iebraukuši Jūrmalā, nesaņemot caurlaidi, kas turpmāk nepieciešama transportlīdzekļu iebraukšanas īpaša režīma zonā Jūrmalā kontrolei un Saistošo noteikumu Nr. 1 pārkāpšanas gadījumā – administratīvo sodu piemērošanai.

Saņemot fotofiksācijas, kas norāda uz šo noteikumu pārkāpšanu, pašvaldības policijas iestāde veic to izdruku. Fotofiksācijās skaidri attēlots transportlīdzeklis un tā valsts reģistrācijas numurs, kā arī tās satur ziņas par iebraukšanas Jūrmalā datumu un laiku, un to, kāda fotokamera fiksējusi transportlīdzekli, atspoguļojot to ar GPS koordinātēm.

Lēmumā, atsaucoties uz Saistošo noteikumu Nr. 1 regulējumu, tostarp šo noteikumu 7.punkta regulējumu, norādīts, ka, iebraucot Jūrmalā, ir izvietotas informatīvas ceļa zīmes par iebraukšanas maksu. Transportlīdzekļa vadītājs varēja zināt un tam vajadzēja zināt par Jūrmalas pilsētas īpašajā zonā noteikto iebraukšanas kārtību, tomēr šī kārtība netika ievērota. Lai informētu transportlīdzekļu vadītājus, pirms iebrauktuvēm Jūrmalas īpašā režīma zonā ir izvietotas attiecīgas zīmes. Katru reizi, kad transportlīdzekļa vadītājs iebrauc Jūrmalas īpašajā zonā, viņš preventīvi tiek brīdināts par nepieciešamību iegādāties caurlaidi, veicot nodevas samaksu.

Atsaucoties uz Saistošo noteikumu 20. un 21. punktu, Iestāde norāda, ka, izvērtējot Sūdzības iesniedzējas argumentus, konstatējams, ka Transportlīdzeklim savlaicīgi netika noformēta caurlaide. Sūdzības iesniedzējai bija iespēja pārliecināties par caurlaides piešķiršanas statusu, izmantojot pašvaldības tīmekļa vietnes sadaļu "Caurlaides derīguma pārbaude", bet viņa to neizdarīja. Saistošie noteikumi Nr. 1 ir publiski pieejami gan pašvaldības mājas lapā, gan ir publicēti internetvietnē www.likumi.lv. Līdz ar to Sūdzības iesniedzēja varēja un viņai vajadzēja pārliecināties par caurlaides derīguma termiņu, kā arī, izmantojot Latvijas valsts portāla sadaļu e-pakalpojumus, viņa varēja sekot līdzi sava pieteikuma par caurlaides piešķiršanu gaitai. Saskaņā ar Saistošo noteikumu Nr. 5 21. punkta regulējumu, pastāvīgā caurlaide ir derīga periodā, kurā ir spēkā atbrīvojums no nodevas samaksas. Caurlaide ir derīga vienam nodevas periodam. Atbilstoši šo noteikumu 26. punkta regulējumam, personas pienākums pirms iebraukšanas Jūrmalas īpašajā zonā pārliecināties par caurlaides derīgumu pašvaldības tīmekļa vietnē vai Jūrmalas pilsētas domes nodrošināto elektronisko pakalpojumu vietnē www.epakalpojumi.jurmala.lv.

Ar lietā gūtajiem pierādījumiem ir pierādīts, ka administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajā laikā, kad Transportlīdzeklis iebrauca Jūrmalas īpašā režīma zonā, tam nebija piešķirta/izsniegta caurlaide.

Lēmumā norādīts, ka administratīvā pārkāpuma lietvedība ir uzsākta, ievērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37. un 238.[1] panta regulējumu.

Par Saistošo noteikumu Nr. 1 pārkāpumu ir paredzēts viens, konstants soda veids – naudas sods 50 EUR. Administratīvai sods ir uzlikts pamatoti un Sūdzības iesniedzēja ir pamatoti saukta pie administratīvās atbildības.

Par Lēmumu Sūdzības iesniedzējas aizstāve iesniegusi sūdzību un lūdz Lēmumu atcelt un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietvedību.

Sūdzībā norādīts, ka Iestāde Lēmumā nav izvērtējusi lietā apskatāmā notikuma faktiskos un tiesiskos notikuma apstākļus. Iestāde norāda, ka Sūdzības iesniedzējai vajadzēja pārliecināties par caurlaides derīgumu, bet, izsakot šādu apgalvojumu, Iestāde nenorāda nevienu tiesību normu, kurā šādi Sūdzības iesniedzējas pienākumi būtu noteikti. Sūdzības iesniedzēja bija pieprasījusi izsniegt caurlaidi saskaņā ar Saistošo noteikumu 22.2. apakšpunktu, tāpēc Iestādes atsauce uz šo noteikumu 21. un 26. punktu nav pamatota. Atbilstoši Saistošo noteikumu Nr. 24.6. apakšpunktam Sūdzības iesniedzējai ir tiesības saņemt pastāvīgo (personificēto) caurlaidi, tā kā viņai pieder nekustamais īpašums Jūrmalā. Ievērojot šo apstākli, Sūdzības iesniedzēja 2017. gada 25. jūlijā pašrocīgi iesniedza pieteikumu Jūrmalas pilsētas domei par pastāvīgās caurlaides izsniegšanu iebraukšanai Jūrmalas īpašajā zonā, lūdzot piemērot nodevas atbrīvojumu viņas lietošanā esošajam Transportlīdzeklim. Saņemot šo pieteikumu, Jūrmalas pilsētas domes darbiniece mutiski izdeva Sūdzības iesniedzējai labvēlīgu administratīvo aktu (Administratīvā procesa likuma 69. pants). Tātad Sūdzības iesniedzējai tika piešķirta pastāvīga (personificēta) caurlaide iebraukšanai Jūrmalas īpašā režīma zonā, atbrīvojot no nodevas samaksas. Lēmumā norādīts, ka šie Sūdzības iesniedzējas argumenti nav pamatoti, jo viņai uz e-pasta adresi tika nosūtīta informācija par pastāvīgās caurlaides termiņa notecējumu. Tomēr Sūdzības iesniedzēja nekādus paziņojumus nav saņēmusi objektīvu iemeslu dēļ, jo e-pasta sūtījumi tika nosūtīti, norādot kļūdainu e-pasta adresi. Tādējādi Jūrmalas pilsētas domes kā iestādes kļūdas dēļ Sūdzības iesniedzēja nav saņēmusi šos atgādinājumus, kā arī nav saņēmusi caurlaides apliecinājumu par tās derīguma termiņu. Turklāt no izstrādātās Veidlapas Nr. 2 (iesniegums administratīvā akta izdošanai) izriet, ka tā nesatur norādi, piešķirtais atvieglojums nav pastāvīgs, proti, ka tas noteikts uz konkrētu (noteiktu) laiku. Šīs veidlapas saturs norāda, ka atkārtota pieteikuma par caurlaidi iesniegšana nav nepieciešama. To pamato veidlapā ietvertā norāde – tās nosaukums, proti, pieteikums pastāvīgai caurlaidei ar nodevas atbrīvojumu. Ņemot vērā to, ka Sūdzības iesniedzējai joprojām ir reģistrēts nekustamais īpašums Jūrmalā un lietā apskatāmā notikuma laikā Jūrmalā iebrauca viņas lietošanā esošais Transportlīdzeklis, tad viņai pastāvēja tiesības paļauties, ka viņai ir saglabāts caurlaides derīgums un piešķirtās tiesības iebraukt Jūrmalā bez nodevas samaksas. Šos apstākļus Iestāde Lēmumā nav vērtējusi. Papildus norādāms, ka Sūdzības iesniedzēja iepriekš nav bijusi sodīta par šādu pārkāpumu izdarīšanu. To Iestāde nav ņēmusi vērā un nav vērtējusi. Turklāt, Iestāde nav ņēmusi vērā to, ka atbilstoši Satversmes 109. panta regulējumam nevar tikt ierobežotas personas tiesības bez maksas piekļūt savam īpašumam. Sūdzības iesniedzējai ir sastādīti vēl identiski 10 administratīvā pārkāpuma protokoli-lēmumi. Rīgas apgabaltiesa 2018. gada 8. jūnija spriedumā lietā Nr. 1A33025717 norādīja, ka savlaicīga nepaziņošana pārkāpējam par izdarītajiem pārkāpumiem, nesasniedz administratīvā soda mērķi. Visas pret Sūdzības iesniedzēju uzsāktās administratīvās lietvedības ir ierosinātas teju sešus vai piecus mēnešus pēc notikuma. Šāda rīcība ir vērtējama kā nesamērīga un pretēja taisnīguma principam. Līdz ar to administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums un arī Iestādes Lēmums ir atceļami un lieta ir izbeidzama. Ņemot vērā, ka kopumā pret Sūdzības iesniedzēju ir uzsāktas 11 administratīvā pārkāpuma lietvedības, kurās ir vienādi tiesiskie apstākļi, tad aizstāvība lūdz apvienot vienā tiesvedība šīs lietas, lai nodrošinātu ātrāku un ekonomiskāku lietu izskatīšanu.

Lietā atrodas sekojoši dokumenti/pierādījumi: administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums, fotoattēli, izsaukums, iesniegums, līgums (kopija), pieteikums (kopija), izdrukas no e-pasta sarakstes, Transportlīdzekļu iebraukšanas īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā nodevas samaksas kontroles informācijas sistēmas organizatoriskie un lietošanas noteikumi (kopija), izdrukas no reģistriem, pilnvara, pavēste (kopija), informatīvie materiāli (paziņojumi).

**Motīvu daļa**

Tiesa, izvērtējusi lietas materiālus, secina, ka Lēmums ir atceļams un administratīvā pārkāpuma lieta ir izbeidzama.

2019. gada 12. aprīlī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums ZZ Nr.759198 par Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punkta prasību neievērošanu, proti, par to, ka Sūdzības iesniedzējas lietošanā esošais Transportlīdzeklis 2018. gada 31. jūlijā plkst. 15.57 iebrauca īpaša režīma zonā Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā, neiegādājoties caurlaidi, par ko Sūdzības iesniedzējai par konstatēto pārkāpumu uzlikts naudas sods 50 EUR apmērā.

Ar Iestādes 2019.gada 26.jūnija lēmumu Nr. 1-13.1/1552 šis lēmums atstāts negrozīts.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238. pantā noteikts, ka administratīvo pārkāpumu lietu lietvedības un izskatīšanas kārtību nosaka šis kodekss un citi normatīvie akti.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37.panta pirmā daļa noteic, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā var uzsākt ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, – no pārkāpuma pārtraukšanas dienas.

Minētā kodeksa 238.[1] panta pirmajā daļā noteikts, ka, saņemot ziņas, kas norāda uz iespējamu administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, šā kodeksa 247.pantā minētās personas triju darba dienu laikā pieņem lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu vai par atteikšanos uzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību (šā kodeksa 238.[2] un 239.pants), vai par materiālu pārsūtīšanu pēc piekritības. Lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu var pieņemt, arī sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu vai fiksējot to rezolūcijas veidā uz dokumenta, kas satur ziņas vai faktus par iespējamu administratīvo pārkāpumu.

Lietā atrodas Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas darbinieces 2019. gada 8. janvāra ziņojums, kurā lūgts uzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību par to, ka Transportlīdzeklis 2018. gada 31. jūlijā plkst. 15.57 iebrauca Jūrmalas īpaša režīma zonā, neievērojot Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punkta prasības. Sekojoši pašvaldības policijas iestādes elektroniskajā sistēmā „DocLogix" 2019. gada 9. janvārī veikts elektronisks ieraksts (Jūrmalas pašvaldības policijas Administratīvās nodaļas priekšnieks) – uzsākts administratīvā pārkāpuma lietvedību. Pēc tā 2019.gada 12. aprīlī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums par Sūdzības iesniedzējas saukšanu pie administratīvās atbildības par Saistošo noteikumu Nr. 1 5. punkta prasību neievērošanu, piemērojot administratīvo sodu.

Atbilstoši likuma „Par tiesu varu" 2., 18. pantam, tiesa, spriežot lietu, ievēro tiesiskuma principus, kas ir saistīti ar tiesu prakses atziņu piemērošanu lietās, tādējādi veidojot un nostiprinot tiesību normu un vispārējo tiesību principu vienveidīgu piemērošanu. Tiesu praksei ir tieša saistība ar vispārējiem tiesību principiem, jo ar likumīgā spēkā stājošos tiesas nolēmumu nodibinātas atziņas ir šo principu īstenošanas un vienveidīgas tiesu prakses veidošanas nostādne.

Tiesu praksē, kas balstīta uz apgabaltiesas nolēmumos paustajām atziņām par Latvijas Administratīvo pārkāpuma kodeksa 37. un 238.[1] panta normu piemērošanu gadījumos, kad, izmantojot iestādes dokumentu un procesu vadības sistēmu (konkrētajā gadījumā – „DocLogix" sistēmu), tiek izveidoti administratīvās lietvedības dokumenti, konstatēts, ka „DocLogix" sistēmā izveidotie dokumenti nevar tikt atzīti par lēmumiem Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa izpratnē, jo minētā sistēma ir pašvaldības policijas iekšējās lietvedības kārtošanas sistēma jeb "rīks", ar kuras palīdzību iestāde apstrādā, glabā un kontrolē dokumentu apriti iestādē. Līdz ar to ar ieraksta izdarīšanu minētajā sistēmā administratīvā pārkāpuma lietvedība saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] panta regulējumu nevar tikt uzsākta *(skat. piemēram Rīgas apgabaltiesas 2020. gada 6. februāra spriedumu lietā Nr. 1A33038419, tiesvedības Nr. 104AA-0067-20/13, 2020. gada 20. marta spriedumu lietā Nr. 1A33048919, tiesvedības Nr. 104AA-0154-20/5, 2020. gada 20. marta spriedumu lietā Nr. 1A33050019, tiesvedības Nr. 104AA-0185-20/5, 2020. gada 3. februāra lēmumu lietā Nr. 1A33107419, tiesvedības Nr. 104AA-0164-20/5, 2020. gada 28. februāra lēmumu lietā Nr.*

*1A33108019, tiesvedības Nr. 104AA-0195-20/10. Rīgas apgabaltiesas 2020. gada 5. februāra spriedumu lietā Nr. 1A29021519, tiesvedības Nr. 104AA-0052-20/23. Pieejams: https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/lv/nolemumi).*

Attiecībā par sistēmas „DocLogix" izmantošanu administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanai, apgabaltiesa ir paudusi atziņas, ka Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas izveidotie dokumenti minētajā sistēmā nevar tikt uzskatīti par lēmumiem Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa izpratnē, norādot, ka rezolūcija par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu, kas ir fiksēta minētajā sistēmā neatbilst minētā kodeksa 238.[1] panta pirmajā daļā noteiktajam par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu, jo attiecīgā rezolūcija ir fiksējama uz dokumenta, kas satur ziņas vai faktus par iespējamu administratīvo pārkāpumu. Līdz ar to šādā veidā uzsākta administratīvā pārkāpuma lietvedība netiek atzīta par tādu, kas atbilstu minētā kodeksa normām.

Ņemot vērā šā brīža tiesu normu regulējumu un tiesu praksē nostiprinātās atziņas attiecībā par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] panta normu piemērošanu, konstatējams, ka konkrētajā lietā pašvaldības policijas iestādes amatpersonas elektroniskajā sistēmā „DocLogix" 2019. gada 9. janvārī veiktais ieraksts par administratīvā pārkāpuma lietvedības uzsākšanu nevar tikt vērtēts kā procesuāls nolēmums Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa izpratnē.

Atbilstoši Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 238.[1] panta pirmās daļas regulējumam ir pieļaujami administratīvā pārkāpuma lietvedību uzsākt, sastādot administratīvā pārkāpuma protokolu. Konkrētajā gadījumā konstatējams, ka administratīvā pārkāpuma protokols-lēmums par 2018. gada 31. jūlijā konstatētu notikumu ir sastādīts 2019. gada 12. aprīlī, tādējādi pārsniedzot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 37. pantā pieļaujamo administratīvās lietvedības uzsākšanas procesuālo termiņu – seši mēneši.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239. panta 7. punkts noteic, ka lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja ir pagājuši šā kodeksa 37.pantā paredzētie termiņi.

Ņemot vērā minēto tiesību normu regulējumu un tiesu praksē nostiprinātas atziņas, secināms, ka Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas priekšnieka p.i. 2019.gada 26.jūnija lēmums Nr. 1-13.1/1552 (2019. gada 12. aprīļa administratīvā pārkāpuma protokols ZZ Nr. 759198) ir atceļams un administratīvā pārkāpuma lietvedība ir izbeidzama.

Ievērojot to, ka administratīvā pārkāpuma lietvedība ir izbeidzama, pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239. panta 7. punktu, kas noteic apstākļus, kas nepieļauj lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā, tad citi sūdzībā ietvertie argumenti netiek vērtēti.

Attiecībā par aizstāvības iesniegto lūgumu apvienot vienā tiesvedībā visas (kopumā 11 lietas), kas uzsāktas pret Sūdzības iesniedzēju un kurās ir identiski izskatāmie apstākļi, norādāms, ka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa regulējums tieši neparedz administratīvo pārkāpumu lietu apvienošanu. Konkrētajā gadījumā lietu apjoms (11 lietas) un to tiesvedības process (rakstveida process) nenoteic tādu lietderības apsvērumus, kas būtu piemērojami, lai lemtu par lietu apvienošu ātrākai izskatīšanai.

**Rezolutīvā daļa**

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 7., 8., 37., 237., 238.[1] pantu, 289.[12]panta otrās daļas 2. punktu, 289.[6] , 289.[13] pantu, tiesa

**nosprieda**

atcelt Jūrmalas pilsētas pašvaldības policijas priekšnieka p.i. 2019.gada 26.jūnija lēmumu Nr. 1-13.1/1552 (2019. gada 12. aprīļa administratīvā pārkāpuma protokols ZZ Nr. 759198) un administratīvā pārkāpuma lietu izbeigt.

Spriedums pieejams 2020. gada 22. maijā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 10 (desmit) darba dienu laikā no pilna nolēmuma pieejamības dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Tiesnese S.Groza